

A hívek természetesen nem fogadták el a kegyúr okoskodását, mert templom nincs, a kápolna nem templom és a többi. Az idő meg haladt, a huza-vona pedig tartott.

A plébános már tornyot is építtetett a templom számára, aztán telket is sikerült szerezni a községtől, de a templom építése csak maradt és a tornyot is később el kellett bontani, mert az új templom nem a torony mellé épült.

A templom építésének ügyét a helyben topogásból egy gondolat rántotta ki, az a gondolat, hogy az építendő templomot, mint Erzsébet királyné emléktemplomot kell felépíteni. A gondolatot magáévá tette a hitközség 1898. szept. 24-én tartott közgyűlése és megígérte segítségét a kegyúr is.

1903 elején a Makovszky Ferenc budapesti építész által kidolgozott tervet és költségvetést a főhatóság elfogadta és ősszel meg is indult a munka, s 1904. november 15-re be is fejeződött.

Közben megérkezett a király kabinetirodájának a válasza is 1904. jan. 4-iki kelettel 548-1904 szám alatt. Az iroda közli, hogy a király megadta az engedélyt, hogy az épülő templom az Erzsébet királyné emléktemplom nevet viselje.

A templomot Blazsejovszky Ferenc miskolci apát-plébános áldotta meg Jézus szentséges Szíve tiszteletére 1905-ben.

A templomépítés 100.000 koronába került. Az új templom Edelény ötödik temploma.

A község szívében, mutatók terméskölábon vaskerítéssel körülvett, tágas, parkosított kertben áll a szép, sudár tornyú templom.

95 éve született

TÓTH ISTVÁN

újságíró, író

Finkén született 1903-ban. Bányásként dolgozott Sajókazán és Szuhakállón. 1926-ban a nagy szegénység elől kivándorolt Kanadába. Ott is dolgozott bányásként, majd a Kanadai Magyar Munkás (jelenleg Új Szó) című progresszív lap belső munkatársa volt. 1949-ben családjával visszatért Magyarországra. Hazatérése után egy darabig a Bányamunkás című lapot szerkesztette, majd nyugdíjazásáig a Magyar Rádió Idegen nyelvű fősztályának volt a munkatársa. Születésének 95. évfordulóján a 23 év Kanadában című könyvének egy rövid részletével emlékezünk rá.

A FINKEI ISKOLA

Hűvös, csapadékos volt az idő. Kis falusi iskolánk ablakait havas eső verte. Nem akart megérkezni a tavasz, pedig már április tizenötödikét mutatta a naptár. Hétéves voltam akkor — 1911-ben —, és első elemibe jártam szülőfalumban, a Borsod megyei Finke községben. Szombati nap volt. Hosszú, ütött-kopott padokban ültünk, hatan-heten egymás mellett. Két sor pad volt az iskolateremben, hat pad mindegyik sorban. Az egyik a terem utcára néző ablakai mellett húzódott, a másik meg a fal mellett. Az előbbi sorban a fiúk, az utóbbiban a lányok ültek. A legjobb tanulókat — elismerésként — a padok belső szélére ültette Fürj Miklós bácsi, a római katolikus iskola tanítója. Én is oda kerültem, mégpedig a másodikosok padjába, mert elsősök annyian voltunk, hogy a saját padunkban nem jutott hely. Másodikosok viszont csak ketten voltak, így aztán kényelmesen elfértünk.

A délelőtti szünetben vagy félórára magunkra hagyott bennünket a tanító. Lett is ám hancúrozás! Néhányan fellibbentették a kisebbek viganója alját, és vadul kacagták a kezeslábas bugyogóból kicsüngő pendelycsücsköt. Akadt bizony olyan viganó is, amely alatt nem volt más, csak pendely. A legtöbben ugyanabban a foltos viganóban és pendelyben jártak télen-nyáron. Néhány család kivételével napszából, részaratásból és cselédeskedésből élt az egész falu.

Ez volt a gyerekek divatja a környékbeli falvakban is. A lányok viganója csak színben, cifraságban különbözött a fiúkétól. A fiúgyerekek kilenc-tíz éves korban kezdtek nyáron vászongatyát, télen pedig vászon nadrágot hordani. A lányok is ebben a korban váltottak át blúzra és sokrácú szoknyára.

A lábbeli-problémát egyszerűbben oldottuk meg. Kora tavasztól késő őszig mezítláb jártunk. Tétre előszedtünk valamilyen rossz cipőt vagy csizmát, zsúpszalmát tömtünk bele, a lábunkat körütekertük kapcával, és mentünk. Ha kicsi volt a lábbelink, aprózva tipegtünk, ha meg nagy, akkor húztuk a lábunkat, nagyokat léptünk, mint a földosztó mérnök...

...Az öreg Fürj tanító bácsi már anyám gyermekkorában is tanító volt a községben. Néhány rossz tanuló kivételével mindnyájan szerettük. Nemcsak azért, mert a tanításban nálunk megőszült, becsületes ember volt, hanem azért is, mert nem sok könyvből tanított. A szomszédos községekben a hatodik osztályosoknak például hét-nyolc könyvük volt, a mi hatodikosaink viszont összesen négy könyvből tanultak, az olvasókönyvből, a magyar történelemből, a kiskatekizmusból és a kisbibliából. A mi tanítónk fejből, könyv nélkül is többet és jobbat adott nekünk annál, amit az akkori tankönyvekből tanulhattunk.

Sosem felejttem el, egyszer, első osztályos koromban kiszólított az asztalához, hogy olvassak fel a másodikosok könyvéből. Miután hiba nélkül olvastam fel a kijelölt részt, megveregette a vállamat:

„— Jól van, fiam. Anyád is ilyen jó tanuló volt, mint te...”